

Posudek vedoucího/oponenta¹ diplomové práce

Student/ka:	bc. Nikola Havlíková
Název práce:	Didaktické zpracování tématu struktura společnosti v rámci občanského a společenskovedního základu na středních školách
Vedoucí:	Michaela Dvořáková, Ph.D.
Oponent²:	

Diplomantka v úvodu představuje téma své práce, v návaznosti na něj formuluje několik cílů. První z nich je zaměřený na poznání, v rámci navržené výuky se studenti středních škol mají seznámit s aktuálním stavem české společnosti na základě výsledků sociologických výzkumů. Druhým, kognitivně náročnějším cílem je pochopení provázanosti mezi příslušností k určité sociální třídě chováním a politickými názory, které má vést k porozumění a větší toleranci k lidem s odlišným životním stylem, názory a politickými postoji. Třetím cílem je porozumění významu učiva sociologie na střední škole.

K naplnění těchto cílů diplomantka navrhla postup, který hodnotím jako logický a smysluplný. Oceňuji analýzu školních vzdělávacích programů (ŠVP) vybraných škol, které jsou porovnány s rámcovým vzdělávacím programem (RVP G). Autorka si zde počíná celkem samostatně, v českém kurikulu poukazuje na velkou mezeru mezi očekávanými výstupy a cílovými kompetencemi jako je například reflexe a překonávání stereotypů a předsudků a samotným obsahem učiva, který sestává z výčtu odborných pojmů. Přestože autorka nezjistila velké obsahové rozdíly mezi jednotlivými ŠVP, v analýze poukazuje na různou míru zapojení reflexe vlastní zkušeností a porozumění konkrétním sociálním jevům.

Za velmi přínosné považuji srovnání pojetí tématu ve vybraných zahraničních kurikulech. Na základě komparace s naším RVP zde autorka identifikuje větší důraz na porozumění problémům společnosti spojeným s nerovností. Ze svých zjištění čerpá ve vlastním didaktickém návrhu.

V 5. kapitole představuje aktuální výzkumy věnované české společnosti a pro potřeby výuky na střední škole jejich výsledky shrnuje.

Na způsobu zpracování kapitoly Podněty k výuce je patrné, že autorka dokončovala práci pod časovým tlakem. V návrhu dvou aktivit zhodnocuje výsledky své předchozí práce pouze částečně.

¹ Nehodící se škrtněte.

² Pokud posudek vypracovává vedoucí práce, nevyplňovat.

Autorka v návrhu první aktivity neověřuje, do jaké míry studenti porozuměli vztahům, které si kladla za cíl. Při rekapitulaci otázek výzkumu Rozdělení svobodou nevyužívá jejich potenciál, ale omezuje se spíše na reflexi postupu studentů. U druhé aktivity považuji za velmi přínosný návrh modelových postav a problémů, které řeší spolu s vybranými úryvky programů politických stran. Bohužel instrukce pro práce s nimi jsou jen velmi obecné. Postrádám zde navazující otázky a úkoly, které povedou ke stanovenému cíli, případně jeho dosažení zhodnotí. Naplnění třetího cíle je v didaktické části přítomno spíše implicitně.

Absence shrnutí aktivit a jejich zhodnocení vzhledem ke třem stanoveným cílům snižuje celkové vyznění práce, u které zejména kapitoly 1 – 5 považuji za vynikající.

Závěr: Závěrečná práce splňuje podmínky kladené na závěrečné práce v příslušném oboru.

Podněty k přemýšlení, **otázky do rozpravy:**

1. Navrhněte a představte didaktický nástroj, který vám pomůže zhodnotit, do jaké míry žáci naplnili cíle druhé aktivity.

V Praze 17. 5. 2021

.....

Michaela Dvořáková